Kopierad

Milia 1928
(Nekropolen)

Soli (Teatern.
Omfattn. murarna)

Kythrea

Alfred Westholm

D II : 2 B

Milia
Kythrea

Milia Μηλιά (ej Ajios Jakovos)	B: dagboksanteckningar förda under nekropolgrävningen vid **MILEA** 9/2-3/3 1928. Beskrivning av grav 1, 10, 11 och 13; **SOLI: teatern**, beskrivning av omfattningsmurarna; **KYTHREA**: beskrivning av den neolitiska boplatsen; Av Alfred Westholm;

Dagbok 8
i Mac

Dagboksanteckningar förda under nekropolgrävningen vid Milea 9/2–3/3 1928

9/2 De gravar med mykenska och feniciska kärl, som påkallat en undersökning av nekropolen i fråga äro belägna knappt en engelsk mil utanför byn Milea helt nära byvägen till Enkomi. Helt nära de nämnda två gravarna, som tydligen för endast kort tid sedan plundrats, syntes ett flertal dromosar till liknande gravar i den till större delen obetäckta klippan. Gravarna, som icke voro orienterade efter [inbördes] samma princip buro emellertid samtliga tydliga spår av utplundring under olika tider. Ett intensivt sökande efter mera undangömda och därför måhända oplundrade gravar igångsattes omedelbart såväl i den tistelbevuxta klippterrängen intill gravarna som på en åker ned mot Enkomivägen. På denna senare åker anträffades i klippan en rund öppning, som tills vidare endast antecknades och lämnas å sido. F.ö. gåvo undersökningarna negativt resultat. Sökan-

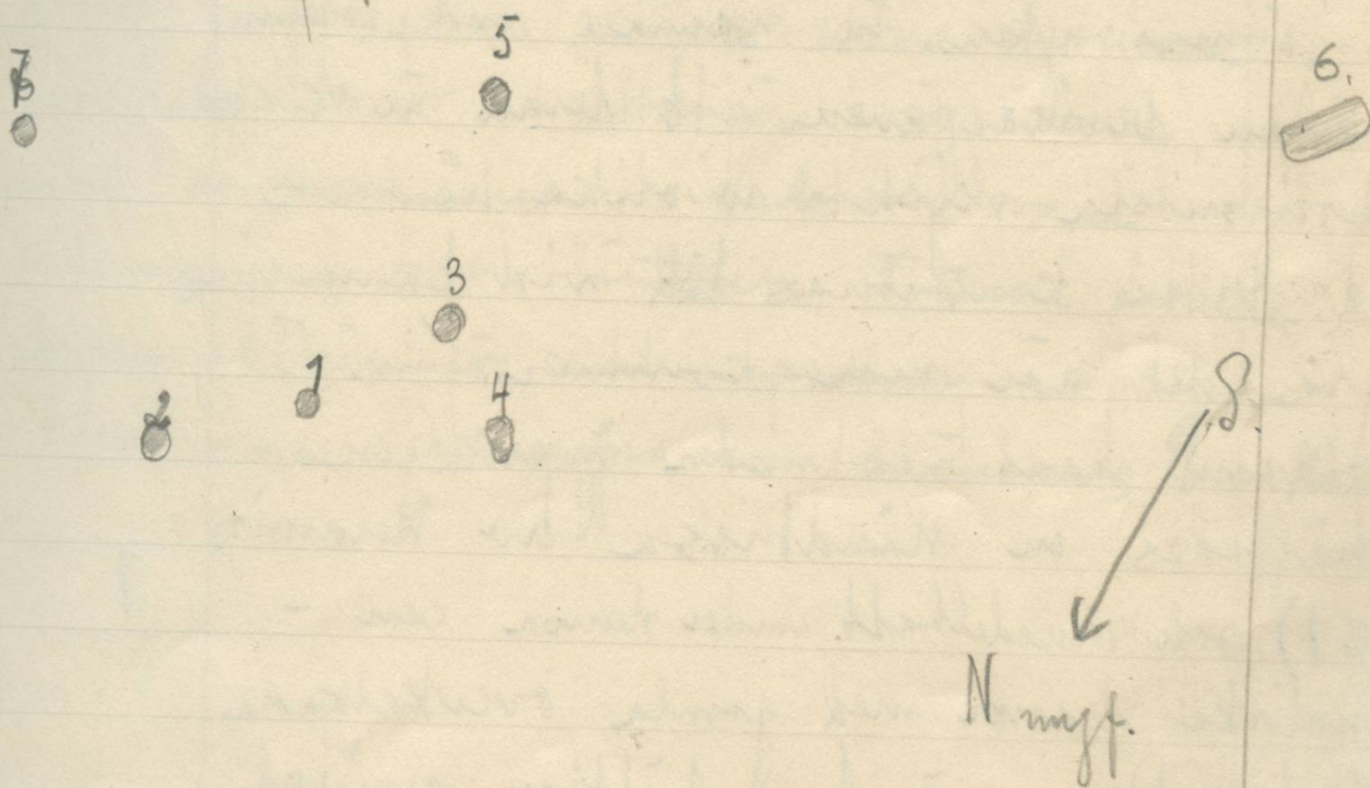
det överflyttades till en åker sydvärt om den ursprungliga. Även här anträffades ett par runda brunnsliknande hål i klippan, vilka även dessa endast konstaterades. Även i denna terräng iakttogs ett flertal plundrade dromosöppningar i klippan. Undersökningen utsträcktes till en låg klippplatå c. 150 m väster om de nämnda ~~undersökningen~~ provschakten. Även här har bybefolkningen öppnat några gravar. I jorden intill en av dessa anträffades ett par skärvor av mykenska bygelkannor, varför sökningarna här fortsattes. Inom kort anträffades även här en brunnsliknande öppning i klippan liksom de föregående av ungefär en meters diam. Innan arbetet avbröts för dagen voro 5 dylika mer eller mindre runda, lodräta hål konstaterade, samtliga med endast några få meters mellanrum. Tydligen var här fråga om en cave-tombsnekropol av ungefär samma slag som den i Enkomi. Det först upptäckta hålet djupgrävdes. På c. 1 meters

djup slutade jordfyllningen intill några tätt sammanpackade stenar, vilka mot givna föreskrifter borttagos av de dumma och nyfikna arbetarna innan uppmätningen och fotografering kunnat företagas. Under stenpackningen beredde den synnerligen lösa uppifrån nedrasade jorden lätt tillträde till gravkammaren, vilken även besiktigades. Golvet var helt betäckt av en hård och torr lera. Under öppningen hade däröver bildats en konformig hög av uppifrån (genom taket) nedrasad jord. Övriga gravöppningar djupgrävas intill dörrpackningen. — Under dessa arbeten besiktigas de båda gravarna med punisk-mykenisk keramik, vilken förts till museet. Båda voro styggt raserade och all jord (c 1 m djup) tydligen genomsökt, åtminstone efter vad som framgick efter ett par smärre provgrävningar. Bland den keramik som upptogs för undersökning bör anmärkas skärvor av mykenska

byjelkamor och av stora finikiska amforor
F. ö. sencypriotiskt (White slip, base ring m. m.)
En endast obetydligt skadad liten kanna, en spiral-
lagd ring av brons samt ett miniatyrkärl, slut-
ligen ett fragment till ett i museet befintligt ring-
kärl (s. k. kultkärl) tillvaratogos för vidarebefordran
till muséet.

10/2

Gravarna numreras. Deras inbördes läge
framgår av följande skiss:

Ytterligare gravar sökas och påträffas i närheten
(se skissen!) Gravöppningarna rensas och iordning-

ställas för ritning och fotografering.

Grav 1.

Denna grav anträffades först och spolierades delvis av arbetarna (sid 4). Av den först omtalade jordkonen under öppningen bortages och uppförskaffas den ena hälften intill den hårda, relativt torra leran, som tycks vara inslammad med regnvatten ~~som~~ sedan avdunstat. Sålunda förklaras nämligen den jämna ytan. En närmare undersökning av leran bevisar även att leran är skiktad i horisontela skickt av olika hårdhetsgrad. Detta konstateras ~~lätt~~ vid kammarens högra del när man kommer in. I jorden, som rasat ned under öppningen anträffades en ständbrissa av keramik (№ 1) och omedelbart under denna sen-cypriotiska skärvor med gamla överkalkade brottytor. Den vänstra hälften av jordkonen sparas t. v. för profilritningens skull. Hela den högra delen av graven 1

utgrävdes utan att något fynd göres värt att anmärkas. Graven tycks vara grundligt omrörd vilket även framgår av undersökningarna i den andra hälften.

13/2 Då samtliga gravar uppe på denna platå utvisa liknande tecken på förstörelse beslutas det att grävningen skall förläggas ned till en del av nekropolen, som ligger i riktning mot den bysantinska kyrkan Hagios Georgios, där några större dromoser tydligen varit utsatta för rovgrävarna, men då kammaren visa~~de~~ sig vara full av jord åter lämnats. Främre dromoser upprensas här för uttransportering av jorden i kammaren. Dessa gravar benämnas 9 och 10.

[illegible] måndag
14 tisdag
15 onsdag

Grav 10.

13/2 Regn (arbete i Nikosia)

14/2 Färd till Larnaca, Achyritou, Famagusta, Salamis, Gypsou

15/2 Färd till Lapathos, Levkoniko m fl.

Förarbetena i gr 10 hade under föregående dagar undangjorts. Sålunda hade Drómos grävts till en för arbetet lämplig avsats och en del av den översta, nyligen av tjuvar omrörda jorden avlägsnats. I och för undersökning av huru djupt dessa plundringar sträckt sig i den nästan helt fyllda graven djupgrävdes i den innersta högra delen ett fyrkantigt schakt. Här anträffades i den övre fyllnaden en mängd skärvor samt djupare ned troligen helt nära eller på botten en målad syrisk kanna (nr 42) en målad kopp (nr 20) överdelen av en mykensk bägare (nr 22) omedelbart intill dessa krukor på gravbotten att

bronssvärd (nr 44). Allt detta upptogs
av arbetarna på förmannens uppmaning.
Grävningen fortsattes på den högra
delen av graven varvid i gravens mitt-
axel en jordprofil utsparades. De översta
omrörda jordlagren på den högra sidan
avlägsnades och de kärl, som här
anträffades upptogos. Dessa voro nr: 3;
23; 13; 17; 27; 4; 26; 6; 14; 1
7; 29; 21; 15; 9; 12; 10; 2; 5; 11
24; 28; 19; 14; — Under detta lösa
lager bemängt med tallriksskärvor av-
skiljdes ett fastare lager av grå lera, vilket
framgrävdes inifrån och i riktning mot
kanten. Härvid frampreparerades ett fler-
tal kärl på gravens botten, de flesta
grupperade utmed väggen däribland nr. 30
40; 48; 16; 32; 35; 18; 37 vilka
samtliga lågo i närheten av väggen
C. 1 m från denna skymtade en sten
sättning, som tycktes gå i gravens dia-
gonalriktning. På höger sida om denna

anträffades andra kärl 33; 25; 37; 18
8 och 38. Helt nära dörren men på
högersida om nämnda stensättning låg
omkullvält den stora krukan 31 tydligen
något högre än det nu i fråga varande
lagret. I hörnet mellan portväggen
och den omtalade tvärväggen anträffades
nischen 1 som var helt och hållet fylld
med jord. Den tycks aldrig ha varit
stängd av någon dörrpackning e.d.
Några spår av en sådan (lösa stenar,
märken i nischens väggar e.d.) kunde
åtminstone ej konstateras. Därtill anträffades
till hälften inne i nischen ute på grav-
bottnen den stora syriska kannan (n:r 43)
Innan emellertid hela denna hälft av
graven hunnit genomforskas föll natten
på. Då säkerhetsåtgärderna icke voro till-
räckliga och man allmänt befarade att
plundringsförsök under natten om alla dessa
kärl förblevo in situ, beslöts att samt-
liga kärl skulle upptagas och i deras

ställe ommnämnda pinnar nedsättas
Den jord som anträffades inne i den
syriska kannan (nr 43) och som
visat sig innehålla några pärlor av
glaspasta lades för sig, och för sållning
nästa dag. Även en bronskniv (nr)
som anträffats i den övre lösa fyll-
ningen i nisch I markerades; den
låg i horisontalläge. Den del av denna
grav-halva, som icke kunnat genom-
sökas var sålunda ett området närmast
portväggen, halva nischen, där ett par
mindre kärl skymtat, vidare ett litet
parti omedelbart till vänster om nischen.
Även här hade ~~ett~~ 2 par kärl (40; 30)
övejordats.
Rustik-poliserna sändas att bevaka.

16/2 Vid första anblicken i graven kon-
staterades att denna del av graven (den
högra hälften under natten genom-
sökts av tjuvar, vilka sålunda

omintetgjort en ordentlig undersökning av förhållandena. Samtliga nummer hade vart rubbade ur sitt läge, sålljords-högen omöjlig att återfinna och bottenlagret f. ö. genomsökt. Endast kärlen 30 och 40 anträffades på sina platser. I nisch 1 som åter fyllts med jord anträffades högt uppe under taket kärlen 34 och 36 vilka båda kommit med jorden utifrån graven. Ett stark regn omöjliggör vidare arbete under dagen

17/2 Sedan jordprofilen ritats och det åtminstone delvis orörda bottenlagret konstaterats blottlades detta över hela den återstående (västra delen av) graven. Härvid tillvaratogos massor av skärvor, som ungefär jämnt fördelade sig över hela jordmassan. Bottenlagret ~~som ut~~ som utgrävts till c 30 cm tjocklek utgrävdes! Härvid tillgick på samma sätt som förut med den skillnaden

att föremålen som anträffades genast
upptogs med tanke på den tidigare
glasupphundringen. Föremålens plats mar-
kerades likväl med ~~[illegible]~~. O-
medelbart innanför dörren var ett i
golvet nedsänkt ovalt schakt. (Se ritn)
I jorden härifrån anträffades endast
ett par obetydliga skärvor. Schaktet gav
intryck av att ha varit ännat som
uppsamlare ~~för~~ av det regnvatten som
genom porten och dörrspringan
kunde komma in i graven. I schaktet,
vars mått framgår av ritn, an-
träffades på botten en större fyr-
kantig sten och intill och under denna
en malsten. Över denna stora sten
liggande omedelbart nedanför ~~[illegible]~~ in-
gången var ett trappsteg? inhugget
i klippan. Omedelbart på andra sidan
om detta schakt anträffades en sten-
satt ~~[illegible]~~ kista med ett skelett
möjligen i hockerläge. Denna be-

grävning framrensades icke omedelbart detta av grävningspraktiska skäl. Den eftersträvade planen var dessmer att först upprensa hela golvet därefter för den goda överblickens skull utgräva denna kista. Kistan bestod av utefter långsidorna kantställda stenar c 40 x 30 cm och en gavelsten vid huvud och fötter. Kraniet, som låg åt S.V., var fullkomligt helt. Även det som kunde iakttagas av övriga ben, var relativt välbevarat. Kistan var icke täckt ej heller på något sätt nedsänkt i golvet.

Omedelbart till vänster om ingången anträffades högt uppe i den lösa fyllnaden en mykensk byglkanna (nr 70)
På golvet rätt under denna anträffades nr 69; [illegible]; 64; 65. Ett stycke ifrån väggen c 2 dm från schaktet lågo tätt intill varandra uppochnedvända de båda Whiteslipskopparna 67; 63 och under dessa på själva klippbottnen låg

den syriska fågelkannan med vaije?
bit in situ (nr 61) Helt nära denna,
även på golvet låg nr 62 och intill
gravkistans gavelsten (vid huvudet)
Anträffades ungefär ~~å stenen~~ i nivå
med stenens överkant låg den lilla
koppen 73. Ytterligare längre in
till vänster anträffades c 20 cm
över golvet nr. 68 och 66. — På
motsvarande plats på denna sida av
graven ligger en annan nisch (2)
av fullkomligt samma karaktär som nr 1
Här anträffades i de övre områdes lagren
nr 71 och 72. Ungefär mitt för kistan
men innanför denna framtogs den lilla
bykerstkannan (nr 60) på gravbottnen.*
De områden av graven som denna
dag ej hade kunnat utgrävas voro så-
lunda kistan med skelettet, det innersta
vänstra hörnet med nisch 2. Samtliga
fynd markerades med nummerpinnar och
graven överlämnades i den cypriotiska

polisens våd under natten.

18/2 Vid första anblicken av graven denna dag såg man att tjuvar och gravplundrare under natten grundligt genomsökt och förstört hela gravinnehållet. Att söka rekonstruera det ursprungliga läget av föremålen var lönlöst. I jordhögarna som lågo där gravkistan hade stått anträffades ett örhänge av brons (nr 81) tillsammans med några andra trasiga bronsbitar (79; 80) Graven rensas sopas fotograferas och ritas.

Färd till poliserna i Levkoniko och Famagusta.

19/2 Färd till Akanthou, Hagios Jacobos Synkrasi m fl. platser

Under dagen har polisen gjort husundersökning i Milea och hos en av tjuvarna funnit 12 kärl däribland foten till ett mykensk bägare

(nyk II) passande till en av de av
oss funna kärlen nr 23. Intet
hindrar att samtliga de andra kärlen
även kommit från samma grav, vilket
givetvis är det naturliga. De hänföras
sålunda hit och få numren 82-92.
Om själva gravformen är följande att an-
teckna: En c 2,75 m lång dromos är
huggen rätt ned i den fasta klippan.
I plan saknar den skarpa hörn och
vinklar. Omedelbart över porten mäter
den 0,85 m i bredd under det att bredden
i motsatta änden endast är 0,50 m.
Här är även ett stort trappsteg ut-
hugget för att underlätta nedstigandet.
Nedanför detta sluttar golvet brant
ned mot portöppningen till
graven. Denna portöppning är på
vänstra sidan något ~~[illegible]~~ rundad och mäter
drygt 1 m i bredd. Hela öppningen
tycks ursprungligen ha varit igen-
satt av en stenpackning, ehuru denna

senare spoliérats i sin översta del. Av de återstående stenarna stå på högra sidan en 0,80 m hög sten ~~flat~~ sten som dörrpost mot dromosväggen fastkilad av ytterligare två kantställda mindre stenar. Någon motsvarighet på vänstra sidan till denna dörrpost finns ej. Själva dörrpackningen består av stora flata hällar liggande på varandra i horisontalläge. De äro stabiliserade med mindre kilstenar. Från porten kommer man omedelbart ned i det ovan omtalade ovala schaktet för uppsamlande av regnvatten. Gravkammaren ger intryck av att vara halvcirkelformad med det ovala schaktet som medelpunkt. Även takets väl byggda sfäriska välvning bidrar till denna känsla liksom de båda symetriskt anordnade nischerna. De båda hörnen som begränsa väggen på motsatta sidan om dörren äro endast svagt markerade, rundade och tydliga endast närmast golvet. Högre upp uppfattagas de i

takets välvning.

Förteckning över de i Grav 10 gjorda fynden:

1	Platt basering flaska	höjd	14
2	Hemisfärisk kanna	höjd	13
3.	Ristad svart kanna	höjd	11,5
4	Hemisfärisk kanna	höjd	14
5	Målad amforisk	höjd	7,5
6	Kanna (shaved ware)	höjd	12,7
7	Målad kanna (White painted 5)	höjd	9,2
8	Målad hemisfärisk kanna	höjd	11
9	Målad kanna	höjd	16
10	Målad kanna	höjd	12
11	Ristad svart kanna	höjd	9,5
12	Ristad amforisk	höjd	10
13	Kanna	höjd	13
14	Målad, flaska	höjd	13
15	Basering kanna	höjd	14
16	Kanna	höjd	15

17 Omålad kanna	höjd 16,5
18 Baseringskål	diam 14,5
19 Omålad skål	diam 8,5
20 Målad kanna med pip	höjd 9,5
21 Målad sfärisk kopp med öra	diam 9,8
22 Mykensk bägare utan fot	diam 15,5
23 Mykensk bägare (Myk II) med fot ([illegible])	″ 18,5
24 Base ring kanna	höjd 10,5
25 Ristad hemisfärisk amforisk	höjd 8,2
26 Målad pyxis med 3 öron	höjd 5,5
27 Svart (hyksos) kanna (fragm)	höjd 11,5
28 White slip kanna	höjd 17
29 Base ring kopp med öra	diam 12,5
30 Omålad skål	diam 18,5
31 Omålad amfora (fragm)	höjd 23,5
32 Kanna	höjd 21
33 Base ring (?) kopp	diam 12,5
34 Base ring kanna (fragm)	höjd 12
35 Målad kanna med sil	höjd 12,5
36 Ristad kanna fragm.	
37 Skål med öra	diam 11
38 Målad hemisfärisk amforisk	höjd 7,5

39 Bas-ring kanna höjd 4,19
40 Omålad skål diam 40
41 Punkt~~x~~ornerad svart kanna (fragm) höjd 8,5
42 Målad (syrisk) kanna höjd 32
43 Målad (syrisk) kanna höjd 40
44 Bronssvärd längd 47,5
45 Brons-dolk
46 Bronskniv längd 10 cm längd 10
47 Bronsyxa
48 ~~11 st bikoniska stenpärlor~~ Hemisf. skål diam 15,5
49 11 st. bikoniska stenpärlor
50 Målad kanna (syrisk) ; bitar
51 Bronsring
52 Bronsarmband.
53 Spiralpärla av brons
54 3 st bronsbitar
55 Bronsring
56 Spolformad inkt ? av sten.
57 3 st fragm av bronsfingeringar ?
58 4 st fragm. av bronsnålar.
59 Liten ring av bly
60 Punktornerad svart (kypros) kanna höjd 12

61 Målad kanna i bitar.
62 Basering kanna (fragm.) höjd 20
63 Hemisfärisk whiteslip kopp bitar
64 Svart basering kanna höjd 28
65 Målad kanna cypisk höjd 22,5
66 Svart base ring kanna höjd 16,5
67 Hemisfärisk white slip kopp diam 19
68 White slip kanna höjd 15,5
69 Ristad stenpärla
70 Mykensk byzelkanna fragm. höjd 9
71 Base ring kanna höjd 14,5
72 Hemisfärisk kanna höjd 10
73 Basering kanna på fot höjd 9,5
74 2 st. ristade sländtrissor av ler.
75 4 st fajanspärlor
76 8 st. ryggkotor av fisk
77 Platt fingerring av brons
78 Spirallagd fingerring av brons.
79 Nål och bit av brons
80 Bronspincett
81 Örhänge av brons
~~82 White slips kanna höjd 17~~
82 Base ring (Beslag av polisen) höjd 15

83 White painted 5-kanna (Besl av pol) höjd 9
84 Fragmentarisk butelj — " —
85 Base-ring-kanna (Beslag av polisen) höjd 15 cm
86 — " — " — " — " — 22
87 Ristad svartmålad kanna — " — höjd 13,5
88 Fragmentarisk ristad kanna — " — höjd 9
89 White painted 5-kanna — " — höjd 8,5
90 Omålad kanna (besl. av pol) " höjd 17,5
91 Punkterad svart (hyksos) kanna (besl. av pol) höjd 7,5
92 Base ring kanna — " — höjd 12,5
~~93 Ristad sten[illegible]~~
93 Cylinder av sten (lösfynd i jorden)
94 Fajansstatyett (") höjd

Grav 11.

Ett gravplundrarhål i dromos beredde väg genom den nästan fullständigt förstörda dörrpackningen till grav-kammaren, vars jordfyllning sträckt sig c 40–50 cm från taket. Till höger snett framåt syntes den övre delen av en nisch. Även i sen tid hade uppenbarligen graven hemsökts av plundrare, vars arbete åtminstone i de övre delarna inte sträckt sig allför djupt. Ungefär i mittaxeln uppdrogs en linje, som bestämdes till längdprofil-linje samtidigt som denna linje utgör gräns för fynduppsamlingen i de båda halvorna av graven. Den högra halvan utgrävdes först under det att den vänstra tills vidare lämnas fullkomligt orörd. Keramiken uppsamlas i skikt om c 20 cm.x)

x) Vid den fortsatta utgrävningen följes en mera naturlig skiktning vid keramikuppsamlingen.

Det översta jordlagret var mycket
löst packat och bemängt med
från taket nedrasade stenar. Detta
lager är c 40 cm. Omedelbart under
detta blottades ett annat lager mera
homogent och utan stenar. I detta
gjordes de första fynden en bronsring (1) 1
och en bronsbit (2) ungefär mitt 2
i graven och något längre in en
stenpärla (3) Något längre till 3
höger om denna, men på ungefär
samma nivå och utan påvisbart
sammanhang med något annat
anträffades ett litet örhänge av
guld (4), och ytterligare längre 4
till höger en liten guldpärla av
mykensk typ (5) Ej långt från 5
denna anträffades ett andra lik-
nande örhänge av guld (6), detta på 6
en något djupare nivå dock ej på
gravbottnen. Nu börja några kärl
skymta något längre in från de

~~av~~ beskrivna föremålen. Det är ett
(gronetiskt) fat diam 19,5 – (7)   7
stående i ett större dylikt diam 24 cm
(8). Dessa fats ^läge^ giva vid handen   8
att de ej rubbats nämnvärt från
sin ursprungliga plats. Jorden
över dem har visserligen i senaste
tid omrörts, men ett studium av
den jordpelare, som vid utgrävningen
bildats under faten bevisar att lagren
ha åstadkommits genom ett in-
strömmande av lera tillsammans med
vatten. Jorden omedelbart under
faten är mycket hårt packad och
bemängd med sina benbitar. Där-   bra!
under vidtar den horisontellt
skiktade leran ända ned till
botten. Botten ligger i denna del
av graven på en högre nivå än
längre in. Golvet sänker sig inåt
jämnt. Här ^(längre in)^ iakttages emellertid pre-
cis samma lagerförhållande som vid

faten på ett annat viktigt ställe. På ungefär samma nivå, i varje fall i samma lager, ligger en geometrisk kanna höjd 25 cm (91) 9
Den vanliga lerpelaren därunder konstateras även här, men ej ända ned till golvet. Efter c 30 cm nedåt slutar den i ett annat lager innehållande skelettrester och sen-cypriotisk keramik (se nedan).
Det konstateras sålunda[1] att här omtalade jordlager ej rubbats av plundrare i sen tid, vidare[2] att ett ovt. orört lager med geometriska kärl kan urskiljas på en nivå c 30 cm högre än ett annat säkert icke omrört lager innehållande sen-cypriotiska kärl. Detta gäller gravens centralare partier icke kanterna, där förhållandena kan vara andra beroende på väggarnas spårthet och jordens olika fasthetsgrad. —

På gravbottnen omedelbart under de genom-
störtade faten anträffades en fingerring
av guld (10) vidare på samma 10.
nivå något längre in en blå genom-
borrad stenpärla (11), och fortfarande 11.
på samma nivå d.v.s. omedelbart intill
de sencypriotiska kärlen under nr 9
anträffades ett tredje örhänge av
guld (12). ~~Av brons voro de före-~~ 12
~~mål som anträffades i samma nivå~~
~~(gravbotten i centrum) längre in sän-~~
~~ket sig botten)~~
~~En nål längd 7 cm (13)~~ ~~13~~
Denna nivå är ytterst svår att när-
mare bestämma ~~men~~ d.v.s. om den
betecknar ett lager nere i det inslam-
made lerlagret eller över det, vilket
givetvis är det troliga, lagret beteckna-
de högsta delarna av den sencypriotiska
jorden. Föremålen anträffades visser-
ligen i den obetydligt ljusare
jorden som betecknar detta lager, men

det är ju anmärkningsvärt att de tunga bronsföremålen anträffas högst upp över skelettresterna och kärlen. Föremålen äro

Nålar brons längd 7 cm	(13)	13
Sländda brons fragm	(14)	14
2 bronsfingerringar	(15)	15
Spiralring av brons	(16)	16
2 bronsringar	(17)	17
2 bronsringar	(18)	18
2 Fajanspärlor	(19)	19
Ryggstellor av firk	(20)	20
Kniv av brons längd 12 cm	(21)	21

Längre in mot väggen i närheten av nisch 1 grann preparerades även just på gränsen till detta sencyprotiska lager H kärl. Vad beträffar de tre närmast väggen (22 + 24) tyckes jorden ha varit omrörd helt nära dessa ~~på~~ åtminstone på översidan. Under dem emellertid konstaterades ~~det~~ obe-

tydlig mörkning i jorden, vilket kan tyda på att vi här ha det senkypriska lagret, som tidigare omtalats.
Kärlen äro:

Hemmsfänisk kanna	höjd 12,5	(22)	22
Målad skål med hank	diam 17	(23)	23
Omålad skål med hank (fragm)	diam 12	(24)	24.
Omålad skål med hank	diam 8,5	(25)	25.

Omedelbart under nr 23 anträffades en bronsnål längd 6 cm (26) på själva klippan. Nålens läge torde ej vara det ursprungliga, då jorden möjligen just på denna punkt varit omrörd. På själva gravbottnen intill profillinien anträffades spetsen av en bronskniv (27). I närheten av den andra bronskniven (21) även omedelbart på gravgolvet låg en fajanspärla (28). I jorden utanför graven uppenbarligen från bottenlagret i övre delen av graven anträffades däremot en stenpärla (29). Utkanten utgrävdes. Jordlagren voro här precis de samma som … 26. 27 28 29

ute i graven exempelvis den lagerföljd som beskrivits i samband med de geometriska faten (7–8). Nischen var i händelse den över huvud taget någonsin innehållit kol och andra föremål ha plundrats eller tömts före den geometriska efterbegravningen som tidigare beskrivits. Närmast under det omrörda lagret anträffades även här en del ytterst obetydliga benrester liksom i närheten av de geometriska kärlen. I de djupare lagren däremot anträffades intet spår av ben; endast en fingerring av brons framtogs på botten (30) 30

Skärvorna från nisch I uppsamlades för sig. – Fullkomligt tydligt i det mörka – i det föregående det senmykeniska, ~~[illegible]~~ vid skärvuppsamlingen bottenlagret ~~[illegible]~~ kallade lagret – frampreparerades

i den inre hälften av graven
nederdelen av ett skelett liggande
i dorsalt läge på gravens botten
Den övre delen (bröstkorgen och
huvudet sträckte sig in i den
vänstra ej utgrävda delen.]
närheten av skelettet lågo ett
flertal senneolitiska kärl (se ritn.)
möjligen kunna även bronsenza
som tidigare anträffats sättas i
samband med denna begravning.
Något närmare dörren, med mål
i stort sett samma orientering an-
träffades och framprepareraдes ~~ett~~
de svårt förstörda resterna av
ännu ett skelett (bäcken ben
och lårben). Överdelen saknades
däremot fullständigt. Det är mer
än troligt att även det övre
geometriska lagret en gång
haft (ett) skelett men att detta
upptagits i jordytans närhet, där

växlingarna mellan fukt och torka varit större, förstörts. I närheten av de geometriska faten anträffades nämligen några ytterligt förstörda och troligen omrörda benrester av människa. Omedelbart till höger om dörren på den geometriska nivån urskiljdes t.o.m. ett illa vittrat kranium. Strax intill detta anträffas liggande intill väggen en flaska med geometrisk decor och c 0,50 m. ytterligare till höger även intill väggen och på precis samma nivå som flaskan och kraniet en skyfos även den geometrisk. Under dessa föremål konstaterades åter samma lagerföljd som tidigare beskrivits vid upprepade tillfällen inne i graven. Ett ~~tvär~~snitt av lagren ~~omedelbart~~ mellan ~~intill~~ den geometriska flaskan och kraniet får följande utseende och mått:

Ytan till

0,30 cm Omrört ytlager blandat med från taket nedfallna stenar

0,45 m Lös svagt mörknad jord med geometrisk keramik och skelettrester

0,63 m Lerjord ~~med~~ rind horisontell skiktning. Två skikt särskilt tydliga. Keramik ytterst sparsam.

0,75 m. Mörkt rödaktig smetig jord rätt lös innehållande skelettrester (just på denna punkt dock ringa tydligt påvisbara) och sencyperiotisk jord.

--- Klippgolvet.

Den geometriska flaskan höjd får nummer 31 och skålen ~~nr 32~~ | 31

ldiam nummer 32, Rätt | 32

under flaskan men i ~~det samma~~ bottenlagret anträffas en barrdring-

kanna höjd 13,5 (33) och helt nä- 33
ra den — en —

Under ~~stället~~ kraniet 34.
ligga på gravens golv fyra tallriks-
stora stenar. ~~Möjl.~~ lutade
mot varandra. Möjligen äro de
fallna från den spolierade porten.
Möjligen kunna de sättas i samman-
hang med något annat i den ~~hög~~ägen-
~~delen~~ utgrävningen. Att inga andra
anträffats i närheten förefaller näm-
ligen egendomligt, om en del av
dörrpackningen skulle rasat inåt.
Intill dessa stenar framtages frag-
menten av ett bronsarmband? (35) 35
— I jordfelaren under de geome-
triska fatten, vid övergången till
den sengeometriska lagernivån och
uppenbarligen tillhörande detta lager
anträffades en fingerring av brons
(36) och en stenpärla (37) till 36, 37
sammans med basering keramik.

Angående golvets nivåer i den högra delen av graven må nämnas att golvet sänker sig från ett parti mitt under dörren ned mot gravkammarens väggar (se profilritningen och avvägningssiffror). En fyrkant något avsmalnande nisch är nedsänkt i golvet omedelbart nedanför dörren (se ritn). Tydligen är här samma anläggning som i grav 10 vars schaktet här har skarpt markerade hörn. Även här ger schaktet intryck av att ha varit annat som en cistern en uppsamlare av det regnvatten som möjligen kunde tränga in genom dörr-packningen. Golvnivåns förhöjning mot kanterna av detta schakt tycks även tyda på detta. Fyllningen i schaktet bestod av en i stort sett homogen (evt. otydligt varvad) lera ända till ett lager 5 cm över schaktets botten där helt steril cloacaura vidtog. Omedelbart vid övergången till detta sista

laga anträffades några obetydliga
fragment av ett kranium (?) samt
några tänder av en ung människa.
I schaktfyllningen f.ö. gjordes endast
ytterst obetydliga fynd av keramik
som uppsamlades för sig – Intill schak-
tets innersta vägg men på det egent-
liga gravgolvet anträffades ett frag-
ment av ett pyxfat (38) —— 38.
Den högra hälften av grav är nu
rensad ~~på mål~~, och tömd så när
som på det tidigare beskrivna skel-
ettet med tillhörande begravnings-
kärl som frampreparerats. Då endast
skelettets ~~övre~~ nedre hälft blottats
uppskjutes kärlens och benens upp-
tagande tills hela skelettet fram-
kommit. Troligen ha vi att göra
med resterna av tvenne människor
en större fullväxt liggande i gravens
tvärriktning i ryggläge (skel 1)
och ett mindre fragmentariskt d:o

(skel 2) ungefär i samma riktning men något närmare porten (se ritn.)
Vid vänstra knäet skel 1 ligger en skål upp och nedvänd diam - 39 | 39
och mellan skeletten även vid knähöjd anträffades två white slip-skålar den övre med diam
(40), den undre med diam - | 40
(41) Intill nr 40 anträffades en | 41
mindre white painted kanna höjd ---
(42) och intill samma kärls kant | 42
delvis sträckande sig under denna en annan hemisfärisk kanna höjd
--- (43). Vid fotändan av | 43
skel 2 låg ett base ring kanna höjd
--- (44) Intill nr 39 befinner | 44.
sig möjligen kraniet till skel 2 (se ritn.)
Intill ryggraden skel 1 ligger möjligen i sammanhang med några fingerben en
bronsring (45) Möjligen kunna ytterligare fynd framkomma då skelettet | 45
upptages. + Härmed anses högra

hälften av graven utgrävd. —
Sedan längdprofilen[2] ritats avlägsnas i den vänstra delen av graven de övre omrörda lagren. Härifrån uppsamlas keramiken för sig. Bland de skärvor som här anträffas må antecknas bitar av en mycket stor whiteslip skål. Snett nedanför dörren invid de orörda lagren anträffas en liten bunten guldring med ändarna helt nära varandra (46). Den vänstra delen planjämnas i nivå denna guldring c 15-20 cm över golvet vid dörren. Liksom i den högra delen sänker sig även här golvet upp mot kammarens väggar. Invid schaktet under dörren påträffas ett skelett i ryggläge med fötterna närmast dörren. Skelettet frampreparerasDet visar sig vara tämligen väl be- 46 (Skel 3)

varat. Kraniet är dock förstört. Endast några mindre fragment av skallen åter finnes liksom underkäken. Troligen höra de tänder och kraniefragment, som anträffades i dromschaktet till detta skelett. Fragmenten ha i så fall ramlat ned innan igenslamningen börjat. Något till vänster om skelettets knän upptages en målad (synlig) kanna höjd — — (47) och omedelbart under denna liggande på botten blottas en — — — höjd — — — (48). Intill huvudet (skel 3) ligger en hemisfärisk kanna höjd — — (49) och ytterligare något längre in i graven blottas en annan hemisfärisk kanna (50). Skelettet (3) som ligger omedelbart på gravens golv, framprepareras ~~med~~ för fotografering. I dromschaktet nedanför skelettets huvud anträffades på botten en bronsnål (51). På högra sidan strax under

47
48
49
50
51

bröstkorgen låg inklämd mellan själva
benen en liten basering kanna (52) 52
Intill huvudet och vid bäckenet samt
under smalbenen lågo några lösa stenar
på gravbotten. Tydligen ha de använts som
en sättning intill den döde. Ytterligare
fynd i omedelbar anslutning till denna
begravning gjordes inte. Däremot anträffa-
des helt nära 47 och 48 en liten kanna
höjd — — 53 och ännu längre in i 53
hörnet en ståndtussa av keramik (54) 54
Grävningen fortskrider i riktning mot hu-
vudet på skelett 1. Här tyckes dock jorden
vara genomarbetad intill < 1 dm från golvet
Just på denna nivå intill väggen anträffas
även en liten basering-kanna (55. höjd 55
och något längre ut en liten fajansskål (56) 56
Något högre upp i fyllningen i närheten av
50. upptogs en bronsring (57). Vid ut- 57
grävningen förfares sålunda att all ge-
nomarbetad jord borttages från ytan
tills hela det röda bottenlagret åter-

stå. Härefter grävdes den återstående inner-
sta, vänstra 4de-delen av graven i tunna skikt
för att ej de övre delarna av skelett 1 må
skadas. Högt uppe i de ej omrörda
lagren anträffas en bikonisk stenpärla
(58) och en ~~stämpel~~ornerad kera- 58
mikcylinder (59). Ännu längre in tro- 59
ligen strax över skel 1 anträffas i den-
ne nivå (0,65) ~~[illegible]~~ V (60). 60
Av allt att döma böra skelettresterna
skymta omedelbart under denna nivå
Tydligen ha vi här fortsättningen på
det lager som innehöll småbronserna
på den högra sidan av graven. Samma
egendomliga förhållande konstateras även
här, att de tunga bronserna, som, i hän-
delse de nedlagts i samband med skeletten
eller åtminstone i nivå med dessa, borde
ha sjunkit till botten, nu i stället an-
träffas omedelbart över det skelettfattiga
bottenlagret. Om bronserna överhuvud taget
nedlagts i samband med skeletten (1 ell. 2)

V fästet till ett bronssvärd

bör den döde i så fall först ha täckts av ett tunt jordlager, som tillpackats varpå bronserna sedermera lagts ovanpå. Fynd-omständigheterna äro icke sådana att de kunna betecknas som en tillfällighet i synnerhet som samma sak konstaterats angående ett flertal föremål.

—

Intill ~~svärdfästet~~ (60) anträffas en finger-ring av brons (61) (avvägn. 0,68) fullkom- 61
ligt i nivå med de högsta delarna av skelettet som samtidigt blottas på det förmurade stället. I närheten upptages även en sländtrissa av keramik (62) 62
(avvägn. 0,65) Obs! att golvet på detta ställe sluttar in mot väggen och att avvägnings-siffrorna för <u>samma lager</u> böra vara högre på de djupare ställena. Jmf. längdprofilen! I närheten av bronsringen (57) anträffades ett ristat kärl (63) figm. höjd ... och i 63
nivå med ringen. Längre in blottades en ~~annan~~ basering kanna höjd ... (64) 64

och ungefär mitt emellan dessa kärl låg
på själva gravbotten (avvägningssiffra 0,78)
en liten stencylinder i form av en avbruten
kon (65) Föremålets art ? Även ledes nära | 65.
vägen framtogs en liten bronsring (66) och | 66
intill denna, men på en lägre nivå anträffades
en baseringkamma höjd (67). Ytterligare | 67
längre till höger framprepareradesi samband
med skelettresterna en liten ristad kamma
(höjd)(68). Dessa skelettrester äro ytterst | 68
angripna av fuktighet och knappast möj-
liga att definiera. Dock urskiljas intill
kammen några tänder och resterna av ett
kranion, vilket givetvis bör hänföras till
skelett 1. Dit höra emellertid ej alla resterna
i detta benkomplex. Något längre till vänster
ligger nämligen ett bäcken ben och några
ryggkotor även igenkännes fragmentet av
vänster lårben. Dessa ben likesom de
finger- och handben, som återfinnas in-
till 68 märk anses höra till ett annat skelett
(skel 4.), som även i likhet med de övriga har

legat på rygg troligen i samma rikt-
ning som skel 1. Det är uppen-
bart att vi här ha att göra med ett
flertal olika begravningar med olika
gravkärl och grupper av sådana. Av
stort intresse är då en undersökning ~~om~~
huruvida de olika gravarnas inbördes ålder
kan fastställas eller åtminstone vilka
skelett äro de äldre och vilka äro
de yngre. Skeletten äro följande:

Skel 1. I den innersta delen av graven
liggande i gravens tvärriktning. Skel-
ettets övre del svårt skadat. Till denna
begravning höra otvivelaktigt kärlen
22, 23, 25, 39 samt en del
bronser (därom på annat ställe)
Huruvida kärlen som ligga mellan
skel 1 och 2 höra till det ena eller
det andra skelettet må vara osagt.

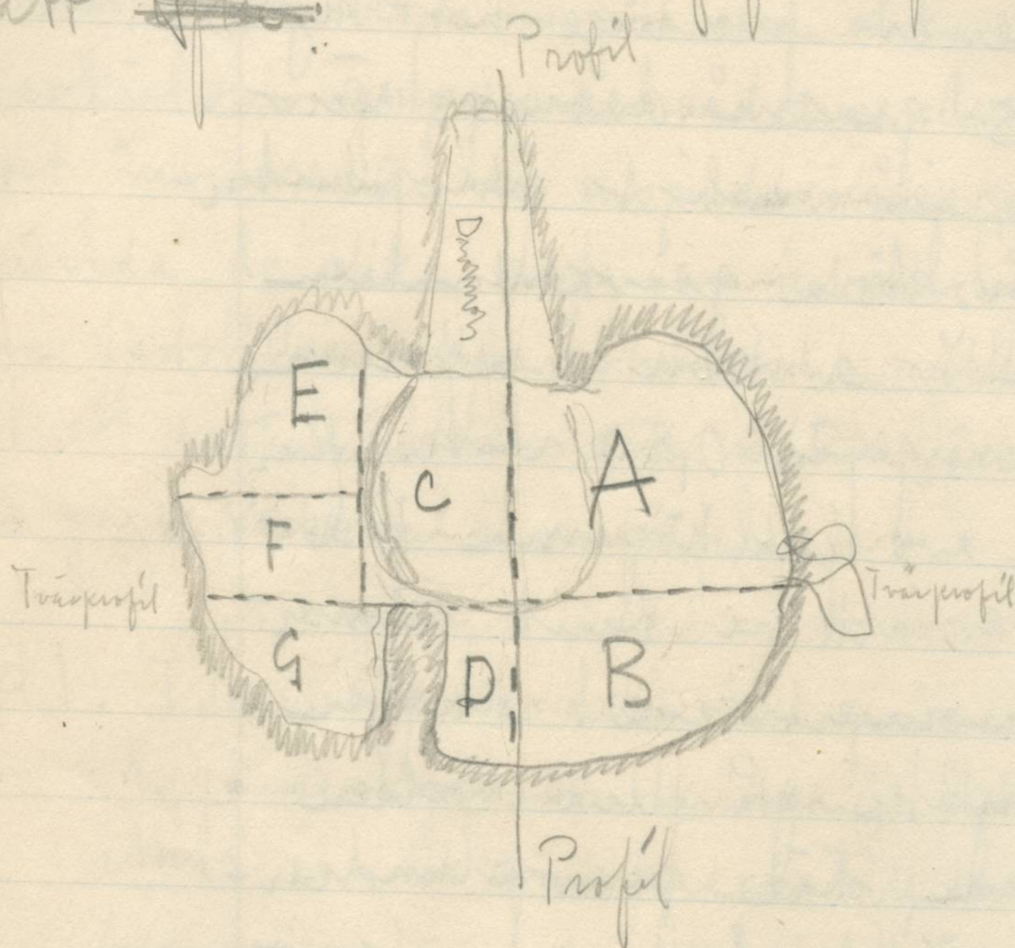
Skel 2 Ytterst fragmentariskt tycks ha
haft samma riktning som skel 1

forts. sid

Grav 13.

Graven hade av plundrare helt nyligen öppnats genom dromos närmast porten på vanligt gravplundrarmaner. Den stora gravkammaren var fylld med jord och nedfallna stenar till ungefär 0,50 meter från taket. Ytan av jordhögarna företedde spår av att ha varit synnerligen väl genomarbetade. Utefter kanterna syntes på flera ställen djupa gropar, där gravplundrarna utfört sitt skumma arbete. Även iakttogs i denna jord några uppenbarligen från taket nedfallna, stora stenblock. Ett par provgropar gåvo emellertid tydligt vid handen att lagerföljden endast ett par tre dm under ytan var orörd åtminstone ~~på stor~~

på stora delar av graven. Längd-
profilen utstakas och en rutin-
delning verkställes ~~sett~~ på följande
sätt ~~[illegible]~~

Rutorna A, B, D, och G lämnas tills
vidare fullständigt orörda under det
att den översta tydligt omrörda och
med rasstenar bemängda jorden i
rutorna C E och F. borttogs tills
dess att ett över alla dessa tre

rutor fullkomligt jämnt golv utkällit ungefär motsvarande dk ej omrörda lagrens överkant. Denna nivå träffades 20–40 cm. under den ursprungliga jordytan. Keramiken från detta översta omrörda skiktet uppsamlades för sig i varje ruta. Två hela kärl, hvilka tydligen rubbats ur sitt ursprungliga läge, anträffades uppe på ytan, båda i ruta C helt nära porten intill ruta E. Kärlen voro: en djurformad vas höjd 10 cm (nr 1), och en flaska höjd 13 cm (nr 2) 1 ; 2

På denna första nivå gemensam för rutorna C – F anträffades följande kärl troligen just på gränsen till de omrörda lagren:

Liten ristad kanna	i botten	(nr 3)		3
Målad kanna	– " –	(nr 4)		4
Djurformad vas	höjd 12 cm	(nr 5)		5
~~[illegible]~~ hunisjänisk kanna	höjd 7,5	(nr 6)		6.
Shaved ware kanna	höjd 13,5	(nr 7)		7

~~Omålad~~ hemisfärisk kanna - höjd 8 cm (nr 8) 8
White painted kanna med pip höjd 9,5 (nr 9) 9
Målad skål diam 15 (nr 10) 10.

Av dessa kärl lågo nr 3 och 4 intill en större sten vid hörnet C E F med tydligast i rutan C. Ett stycke närmare porten i samma ruta lågo 6 och 8. Samtliga i liggande ställning. Nr 9 låg just på gränsen mellan de tre rutorna. Ungefär mitt i ruta E lågo 5 och 7 och ungefär mitt i F nr 10 upp och nedvänd. En liknande ehuru omålad skål (fragm.) anträffades i närheten (hänföres till skärvorna.) Vid denna nivå stoppas tills vidare utgrävningen i E och F under det att ett nytt decimeter-skikt i C grävs. Härvid blottas i närheten av dörren en basering-kanna höjd ... (11) och 11
intill i ruta F ett litet fragment av en ornerad ben-cylinder (12) vidare 12.

11 Baseringskärl
12 ~~Stenpärla~~ Bencyl.
13 Stenpärla;

en stenpärla (13). I jorden under detta lager bliva i dessa rutor fynden ytterst sparsamma. Jordfyllningen utgöres uppenbarligen av från dörren inströmmad lera, som lagt sig i i stort sett horisontella skikt (se ritning). Vid djupgrävningen av ruta C framkommer helt nära E och F en stenbänk (se ritn.) som i en båge sträcker sig från dörren till en klipp-pilaster som skjuter ut från den innersta väggen mellan D och G. Bänken består av kantställda hällar med däröver liggande plattor utgörande en skoning för den innanför varande relativt lösa klippan. Hällarna rensas och ruta C djupgrävas ytterligare framför dörren. På nivå ca. 1,05 – 1,20 anträffas ett lager innehållande ytterligare ett antal kol. De ligga omedelbart ovanför ett annat lager (Bottenlagret), som i när-

B
22 kol
23 Två fajanspärlor
24 4 stenpärlor
25 Bronsring
26 Fragment av bryne
27 Stenpärla E. G
28 2 stenpärlor sallen

heten av stenbänken är bemängt med talrika skelettrester (se ritn. 8) där endast de tydligaste benen äro utsatta). Dessa ben ligga utan någon som helst ordning! Hela partiet framprepareras. Det hela ger intrycket av att vara nedrasat från stenbänken och att benen där förblivit i den ordning de fallit, vilket givetvis kan komma till synes i den tvärprofil som nu utsparas. Benresterna ligga omedelbart på klippgolvet, gravens botten. Det kärl som framprepareras i lagret över dessa benrester äro:

Basering skål med hank	höjd	(14)	14
Hemisfärisk skål med hank	"	(15)	15
kanna	höjd	16	16
[illegible] skål	Diam	(17)	17
kanna	höjd	(18)	18
kanna	höjd	(19)	19

cf. [illegible]

Kamma 20 20
Kamma 21 21
Kamma 22 22

I lagret under (skelettlagret) anträf-
fas en del småfynd tillsammans med
benresterna liggande inströdda utan
synbart sammanhang med benen på
endast obetydligt avvikande djup.
Föremålen ~~[illegible]~~ vars absoluta läge ej
inprickats på planen äro:

Två fajanspärlor (23) 23
4 stenpärlor (24) 24
Bronslänk (25) 25
Spridda fragment av bronskärl (26) 26

Föremålen ritas, upptages och golvet
rensas. Därmed är ruta 4 avslutad.
Utgrävningen av ruta E påbörjas
Det visar sig härvid att grävningen
tidigare stoppats endast c 20 cm över
stenbänken varför detta lager ut-
grävs i ett. Ungefär mitt i ruta E
anträffas en stenpärla (27). Möjligen 27

är även två sten(?)partier som
anträffades i jorden utanför graven
härifrån (28). Endast på ett 28.
par ställen längst inved väggen
tycktes jorden vara helt orörd.
F.ö. föreföll den mycket lös och
i sen tid bearbetad. På sten-
bänkens golv anträffades visser-
ligen här och där skelettrester, men
varje försök att därav samla nå-
got helt och sammanhängande blev
resultatlöst. Förutom en ristad skärva
höjd 14 cm. (29) gjordes intet an- 29
märkningsvärt fynd. Det i stort
sett horisontella golvet rensas och
sopas. Därmed är ruta E avslutad.
I ruta F göres samma manöver.
Här hade tidigare en skål nr 10 an-
träffats. Omedelbart under denna
anträffades ytterligare en målad
skål diam. 10 cm (fragm.) Längre in 30
anträffades ytterligare tre kärl

emellertid något över golvet:

Black slip kr[illegible]	höjd	8,4 cm	31	31
Base ring kanna	"	12 cm	32	32
Flaska (fragm.) (Gods?)	"	10 cm.	33	33

Även här tycktes större delen av jorden vara genomsökt. Dock framprepareras här med stora svårigheter nederdelen av ett barn(?) skelett, vars läge inritats. Ruta F avslutas, och A påbörjas se den längdprofilen som bestämts till gränsen mellan A och C; B och D ritats. De översta omrörda jordlagren bortföras intill ruta B och keramiken hopsamlas härifrån för sig. Även på denna sida om gravens mittaxel anträffas en liknande stenbänk som i ruta E-F. För den händelse att orört lager närmast stenbänken (golvet) skulle finnas stoppas grävningen upp på en nivå c 15-20 cm över golvet. Detta lager utgräves i ett samman-

hang. Jorden har tidigare av grav-
plundrare genomsökts fullständigt
frånsett några obetydliga delar
vars konsistens är hårdare. I
den lösa jorden lågo omedelbart
på klippgolvet en del sinsemellan
sammanhangslösa ben och skelett-
rester. De voro ytterligt sönder-
fraserade och för en ritning utan in-
tresse. Endast ett par lårben,
sträckande sig in i ruta B ut-
sparas tills vidare. Bland dessa
spridda och omrörda skelettrester
anträffades ett armband av
brons (34) och ~~2~~ fajanspärlor. 34.
(35). Helt nära väggen än- 35.
träffades vidare en skål med
öra diam 10,5 (36) och intill 36
ruta C en större White slip skål
med hank diam 17,3 (37). Högt 37
upp i fyllningen (se avvägningsrapport)
anträffades nära ruta B en brons

kniv (längd 20 cm) 38. Stenbänkens 38
begränsning mot rutа C markeras. ~~40~~ [illegible]
Golvet sopas och rensas och
gravningen fördjupas i den del av
ruta A som faller utanför sten-
bänken (närmast C). Då golvet på stenbänken
rensas, blottas en liten obetyd-
lig nisch liknande den som
tidigare anträffats i ruta E.F. (nisch 1)
Den nya nischen i A (nisch 2) står
~~[illegible]~~ i sammanhang med en
annan grav i närheten. Nischerna
äro fyllda med en lös sand-
aktig jord (chavara) utan keramik.
~~[illegible] av [illegible] A.~~ Den nya
stenbänken i A skiljer sig från den
i CEF därigenom att den ej är
skodd av kantställda hällar med
därover liggande bindare. Det tor-
de vara fråga, om detta någonsin
varit fallet då några spår av dylika
hällar i A icke kunnat anträffas)

varken på golvet i ruta C eller annorstädes. Nedan för stenbänken ruta A anträffades en del skelettrester, vilka dock ej lågo omedelbart på golvet som på den andra sidan (se ritningens avvägningssiffror!) Även ledes på ett obetydligt avstånd från botten nivån anträffades omedelbart under dessa ordnade skelettrester en kamma (white painted) höjd -- (39) i liggande ställning intill stenbänken. Intill skelett-resterna och i nivå med dessa anträffades en fingerring av brons (HD). På själva golvnivån gjordes inkt) fynd förutom en del ytterst förstörda benrester. Även dessa före-komma sparsamt. Härmed är ruta A utgrävd. - Den stora tvärprofilen ritas. Vid rensningen av denna framtages ett basaring kärl höjd i själva profilkanten i ett läge 39 HD

av brun sand. Kärlet får nummer
H1. – Tvärprofilens utseende fram går ytterst tydligt av ritn. Det är uppenbart att jorden över stenbankarna i sen tid av plundrare omrörts. Härpå tyda flera omständigheter. Jorden är över stenbankarna mycket lös och lättbearbetad därtill utvisa de stora differenserna i vertikal riktning att jorden genomarbetats. Mellan stenbankarna däremot tycks lagren ha avsatts i samband med vatten på så vis att regn och fuktighet inkommit genom dörren (se långprofilen) och i samband därmed ha horisontella skikt bildats. Eventuellt har något kärl av vattnet förts upp på ytan och sedan avsatts i samband med sanden eller leran. Bottenlagret däremot som innehåller rikligt med förmultnade ben- och skelettrester

H1

har säkerligen uppstått på an-
nat sätt nämligen därigenom
att benresterna vid något till-
fälle före den omtalade inslamningen
av vatten sopats ned från sten-
bänkarna på golvet och där
blivit liggande i den ordning
de fallit. Troligen ha kärlen,
som anträffades i ruta C
nära botten samtidigt följt
med. Skelettresterna lågo ~~ut~~
utmed stenbänkarna och i
mitten (~~mitt~~ ungefär mitten
av ruta C) anträffades så gott
som inga skelettrester. Sedan
mellanrummet mellan stenbänkar-
na genom inslamning fyllts
med jord har ytterligare uppspo-
lningen i samband med vatten
ett annat lager, innehållande
benrester från stenbänkarna
avsatts över de inslammade

lagren (se tvärprofilen). Detta senare
benlager ligger även i stort sett i ni-
vå med stenbänkarnas golv. Däröver
kommer ytterligare inslammad lera
och däröver i sen tid omrörd lös
jord med kortare inspräng̈da lager
av klippras (chavara). I det översta
omrörda lagret anträffas även stora
stycken av den fasta klippan som
från taket lossnat och fallit ned
i jordfyllningen. Motsvarande brott-
stycken konstateras även i taket
åtminstone på tvenne ställen. —
Ruta G påbörjas även här är jorden
till största delen genomarbetad. Konsi-
stensen är nämligen fullständigt den
samma som beskrivits i rutor A E och F.
I den lösa fyllningen anträffas en
37,5 cm lång bronskniv (HZ), 5 cm HZ
över stenbänkens golv. F.ö. anträffades
intet utöver en mängd sönderslagna
kol därjämte bitar av syriska drejade

kannor med svart-röd målning
(jmfr Gr 10/61(?)) Även [illegible]togs sönd-
riga rester av skelett, dock inget
värt att ritas. Stenbänkens skoning
med ~~kantställda~~ lösa stenar fortsätter
från ruta E F in i G. Någon kant-
ställd häll återfinnes likväl ej. Golvet
i ruta G rensas. Ruta G skiljes
från D genom en långt fram-
springande klippspilaster, som vilar
på stenbänken. Ruta D har
samma karaktär som de övriga.
Även här är jorden svårt genom-
arbetad. På klippgolvet tillvaratages
en fingerring av brons (43) och (43)
en sten pärla (44) Även ledes på (44)
klippgolvet intill gränsen till B
påträffas en liten 'black slipped'
~~[illegible]~~ (klöverblads) kanna höjd 8,5 cm (45) 45
F.ö. göres intet märkligare fynd. Några
obetydliga fragment av en bronsskål
bör antecknas. Bland de skärvor som

uppsamlats från denna ruta märkas
ett flertal syriska målade dykika.
Ruta D avslutas och längdprofilen full-
bordas innan ruta B påbörjas. Ruta
B är lik de föregående med lös genom-
arbetad jord. Nära nisch 2 anträffas c 15 cm
över stenbänken i den lösa fyllningen en
omålad skål diam (46) och i närheten 46.
av ruta D en större skål stående på sten-
bänken. Skålen hade spräckts av en sten,
som nu låg i skålen diam --- 47 — J 47.
och med avslutandet av ruta B är hela
gravkammaren utgrävd. Noggrann rensning
för uppmätning och fotografering. — Genom
den av rovgrävare uppsprängda dörren kom-
mer man med hjälp av ett trappsteg ned
på gravkammarens egentliga golv. Omkring
detta sluter sig ¾ mer än halvcirkelformigt
de ovan omtalade stenbänkarna utan att
något skarpt hörn någonstädes kan ur-
skiljas. På högra sidan är stenbänken
skodd med kantställda hällar med där-

över liggande bindare. Stenbänkarnas horisontella yta upptar större delen av graven och onekligen ligger en jämförelse med de övriga Milia graverna 10 och 11 nära till hands vad beträffar denna fördjupning rätt under dörren. Givetvis har man rätt att uppfatta detta djupare område närmast dörren (i stort sett ruta C) som motsvarigheten till dessa gravars dörrschakt, ämnade att uppsamla det regnvatten som kommer genom den otäta dörrpackningen. Givetvis har ingen begravning någonsin ägt rum i ruta C trots att de flesta skelettresterna och keramikfynden gjordes där. De olika benen låge utan inre sammanhang och krukornas läge, framför allt deras olika avvägningssiffror, utvisa att fyndlokaliteterna icke ha något sammanhang med kärlens ursprungliga plats. Mycket sannolikt (se tvärprofilen) har alltsammans helt enkelt nedsopats från stenbänkarna

och sedan överslammats med varvade jord-
lager. En del krukor ha därvid lyfts
av vattnet (x. 41). När denna fördjupning
såsmåningom fyllts har tydligen ytterligare
benrester och krukor förts ut från sten-
bänkarna till jorden mellan dem. Om
detta skett genom vatten eller av människo-
hand är svårt att säga; dock synes det se-
nare troligare, då man, i händelse vatten
skulle strömmat in över stenbänkarna,
givetvis borde ha anträffat horisontellt
avsatt lera i bänkarnas övre otydligt
lagrade partier. Detta kunde emellertid ej
iakttagas. – I ännu senare tid har graven
hemsökts av plundrare som genomsökt
jorden på stenbänkarna. – Om gravkammarens
arkitektur må anmärkas att stenbänkarna
delas mitt för ingången av en långt
framskjutande stenpilaster, som tjänst-
gör som stöd för den stora takytan.
Väggarna böja sig svagt upp mot taket,
som sedan sträcker sig ungefär horisontellt

över hela kammaren. (se profiler!). Ovanom av stenpilastern stödjes taket på ett egendomligt sätt av den i kammaren inbyggda dörren, vars poster göra samma tjänst som pilastern!.

forts. från sr 11.
Endast bäckenet och en del av benen, a
äro definierbara. Till denna begravning eller
till skel 1? ha hört kärlen 40, 41, 42, 43
44, samt en del bronser.

skel 3. Liggande intill dörrschaktet i
gravens vänstra del i ryggläge.
Skelettet väl bevarat. Vid underbenen,
bäckenet och huvudet anträffades
sättningar av stenar. En del av
skelettet särskilt bitar av kraniet
anträffades på dörrschaktets botten.
Till denna begravning ha hört kärlen
47, 48, 53, 52, 50, 49. därtill
en del bronsföremål. Evt. må även 64
räknas hit.
skel 4. Mycket svårt skadat liggande intill skel 1:s
överdel och troligen i samma riktning som
detta. Ett flertal ben blottlagges, men
endast bäckenet med några ryggkotor,
vänster lårben, samt vänster arm äro
igenkännliga. Till denna begravning

kunna räknas kärlen 63, 67, 68
även ett flertal bronser.

Skel 5 Representeras endast av ett kranium och några fragmen av ryggraden (ej in-tecknade på planen). Skelettet tycks ha legat i gravens längdriktning på högra sidan om dörrschaktet. Detta skelett har nedlagts långt efter de övriga, vilket bevisas av lagerföljden och av den mycket senare keramiken. De kärl som räknas hit är 7, 8, 9, 31, 32, vilka samtliga är geometriska och anträffades på i stort sett samma nivå eller i varje fall i ~~[illegible]~~ samma lager. Möjligen ha även en del bronser hört till skel 5.

Det är icke uteslutet att ännu ett skelett varit insynkt i graven på dess botten rakt under skel 5 men av detta är ~~endast~~ i så fall endast några obetydliga rester bevarade (ej inritade på planen). Till denna begravning (evt skel. 6) skulle i så fall ha hört det från övriga kärl-grupper starkt isolerade kärlen 33, 34. Antagandet om ännu ett skelett i graven tycks kunna försvaras, då skelettfragment här verkligen anträffats på bottennivån och då läget av kärlen 33, 34 i annat fall synes omotiverat. Deras nivåsiffror och deras art förhindrar deras hänförande till skel 5. — Vid högra skenbenet skel 3 anträffades några obetydliga fragment av en underkäke med tänder av ett barn under 5 år. (skel 7) Denna käke kan ej hänföras till skel 3 då ~~underkäke~~ dettas anträffats på annat ställe. Övriga ben i graven giva vid handen att de döda varit äldre än den angivna åldern. Skel 3 tycks av allt att dömma

vara resterna efter en småväxt (knappast fullväxt) kvinna; av underkäkens läge (skel 7) att döma tycks barnet ha nedlagts samtidigt med skel 3 vilken således kan anses vara modern. Förhållandet mellan bröstkorgens vidd och avståndet mellan lårbenen (skel 3) är 18/19, vilket bör kunna antagas som bevis för kvinnligheten om samtidigt nämnes att samtliga ben äro ytterst tunna och spröda. Personens hela längd uppskattas till 1,55. — Efter denna beskrivning av skeletten komma vi till frågan om den inbördes kronologien. Härvid må ej den ringaste hänsyn tagas till åldern av den keramik som fastslagits höra till de olika skeletten. Undersökningen må helt och hållet baseras på jord- och lagerförhållanden (avvägningar) samt på skelettens inbördes läge.

Då resterna från skel 1 ligga på en

tydligt högre nivå och delvis täckande skel 4
är det tydligt att detta skel (4) är ~~tillagt senare~~
tidigare lagt i graven än skel 1. Vid en ytterst
noggran undersökning av lagren tyckes även detta
vad jordförhållandena beträffa besanna sig (?)
Angående förhållandet i tid mellan skel 1 och 2
kan intet med bestämdhet sägas, då kärlen mellan dem
ej säkert kunna hänföras till det ena eller
det andra skelettet. Dock tycks ingen längre
tid ha förflutit mellan dessa båda ~~skeletts~~
begravningar. — Skelett 3 är som tidigare nämnts
stensatt. De stenar, som anbringats intill hu-
vudet ligga på en högre nivå än och
delvis täckande skel 4 och av allt att
dömma även vissa delar (högra arm) av
skel 1. Läget av skel 3 avsides från gravens
centrala del tycks även antyda att detta
är yngre än skel 1, 2, 4. Skel 3 måste
emellertid ha anlagts tidigare än den tid,
då dörrschaktet fylldes med inslammad jord, x)
och då denna inslammade jord iakttagits i sam-
band ~~med~~ och i symmetri under resterna av skel 6 bör även

x) Obs! läget av nummer 51 tillsammans med kraniedelen av skel 8

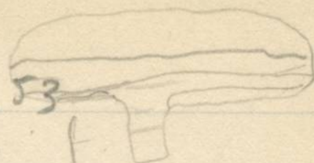
skel 6 med kärlen 33, 34 anses yngre än skel 3 med dess begravningskärl. Skel 7 anses samtidigt med B.

Högt över dessa skelett ~~antra~~ och skiljt från dem genom tjocka lager av inslammad jord anträffas skel 5 som tydligen nedlagts betydligt senare än de övriga. (Jmfr. även gravkärlens senare, geometriska karaktär). — I senare tid har tydligen graven helt ytligt plundrats. I samband härmed ha ett flertal gravkärl krossats och bragts ur sitt läge. Likväl bör den noggranna såväl horisontella som vertikala bestämningen av skärvorna vara en god ledning vid utrönandet till vilket skelett de hört. —

Den relativa kronologien de olika skeletten inbördes med tillhörande ~~ordens~~ angivna kärlgrupper tycks således vara följande:

1/ Skelett 4 (kärlen 63; 67; 68)

2/ skelett 1 – 2 (-"- 22; 23; 25; 39; 40 – 44)

3/ skelett 3 med skel 7 (kärlen 47; 48; 49; 50; 52; 53

~~4/ skelett 5 Betydligt yngre än de övriga~~

4/ skel 6 (?) (kärlen 33; 34)

5/ skel 5 (Betydligt yngre än de övriga)

(kärlen 7; 8; 9; 31; 32)

Gr 12

Dromosen till gr 12 har enl orts-
befolkningen delvis uppgrävts men
åter igenfyllts då gravkammaren visa-
de sig vara fylld med jord. Dromos är
krokig med en mängd trappsteg.
Kammaren synes ej färdigbyggen. Den
utgrävdes utan fynd eller fyndstratum
på botten. Därefter ritas den av John.

Sol. Teatern.

Omfattningsmurarna

Att de båda omfattningsmurarna äro anlagda i ett sammanhang synes fullkomligt klart trots det något varierande murningssättet. Ej heller finnes någonting som här tyder på flera byggnadsperioder. Tvärt om bevisar lagerföljden på yttersidan och mellan murarna med stor tydlighet ~~att~~ samtidighet i byggandet. Dock kan man urskilja att fyllningen åtminstone i mitten först stoppats till omkring den yttre muren, därefter har den hårda kongrimassan som på detta ställe bildar underlag för den inre muren anlagts så att den delvis täcker den yttre murens närmaste jord (se längdprofil). Troligen, ehuru ej klart bevisat, har i gammal tid mellanrummet mellan murarna varit fyllt med jord i olika lager, ända upp under åskådarplatserna, som i caveans

förlängning fortsatt över den inre muren till den yttre muren, som då måste ha varit betydligt högre. (se längdprofilens rekonstr.). Den inre muren har dock troligen inte mycket förändrats eller förstörts. Den har uteslutande varit en substruktionsmur avsedd att bilda ett både horizontellt och vertikalt stöd åt själva sittplatserna och framför allt deras ~~underliggande~~ underlag av kongri. Den inre "omfattningsmuren" har i gammal tid aldrig kommit till synes någon stans under det att den yttre muren samtidigt utgjort theaterns facad utåt. Förmodligen har denna mur på de högre partierna haft arkitektonisk utsmyckning och just därför senare förstörts till den nuvarande nivån. Rester av denna utsmyckning har emellertid ej anträffats.

Den yttre omfatt-murens begynnande på västra sidan kan klart fixeras till en linie i flykt med den inre proskenion-muren och murens avslutning på östra sidan konstateras på exakt motsvarande ställe. På dessa båda ställen har muren tydligen en gång varit avsevärt hög och givetvis försedd med facadutbygg-ning. Den yttre omfatt-muren be-tecknar sålunda på dessa ställen caveans avslutning utåt. Muren beskrives från västra sidan till den östra. Vid den omtalade muravslutningen är även mur-läggningen betydligt fastare än f. ö. i muren och lagd av väldiga gipsmurade kvader-huggna kalkstenar, ytterst vilande på själva klippan. Dessa välhuggna stenar ha emeller-tid senare till stor del bortrivits. Murens ytter-sida är bestruken med gipsputs. Närmast klip-pan iaktages de understa skiktens sinse-mellan något avvikande riktningar fram till västra eisodos. I den jord närmast

klippan och i en vid murbygget upp-
hittad ränna i denna anträffas rent
klassisk – hellenistiskt keramik. Detta
lager har daterande säkerhet. – C:a – m
från den angivna begynnelsepunkten av-
brytes muren av västra ingången till
diazoman, men fortsätter på andra
sidan härom. Muren är här av be-
tydligt svagare karaktär gjesmurad av
oregelbundna kullerstenar, och vilar även
m ytterst på klippan C:a 1 – 1,50 m
från denna märkes en horisontellt gående
de skarv så väl vad den närliggande
jorden beträffar som själva muringen.
Över denna linie skjuter nämligen
muren ut c 1 dm, Förbandet mellan
stenarna är även brutet jäms denna
linie, vilket dock ej gäller de fast gips
murade pelare, som på ungefär var
5:te meter återfinnas runt hela muren.
Dessa är inbyggda i muren men sakna
förband med denna. Möjligen ha de

endast haft en själva muren stadgande uppgift och äro i så fall att uppfatta som ett slags arbets- och materialbesparing. Troligare är doch, då deras inbördes avstånd är exakt det samma som muren, att de utgjort nödvändiga substruktioner för en arkadutsmyckning på murens ytterfacad och att gipspelarna i så fall upptagit valvtrycket och beteckna mellanrummet mellan varje arkad. Förhållandena vid diazomaingångarna lägga ej hinder i vägen för ett dylikt antagande. — Mellan dessa gipspelare har muren en mycket svagare karaktär, ja den är i själva verket så svag att den knappast torde ha kunnat ~~gipspelarna~~ motstå ett större tryck uppifrån om icke detta genom valv underlättats och överförts till vissa upptagningspunkter i gipspelarna. Mellan dessa är muren lagd av lindrigt tillhuggna något mer än huvud-stora stenar som i sin tur på ett högst karaktäristiskt sätt kilats tillsammans med

med små flisor av annan stenart. Någon puts eller murbruk kan på dessa ställen ej upptäckas. De flesta av dessa kilstenar äro av stort intresse. Det visar sig nämligen vid en närmare undersökning, att de ~~varit ens~~ äro sönderslagna bitar av en annan äldre byggnad. På själva klippan mellan omfattmurarna och under den yttre anträffades ett dm-tjockt lager av dylika arkitekturfragment utgörande resterna av dorisk tempelarkitektur i miniatyr. Flera av fragmenten hade välbevarad målning (rött o blått) Detta lager anträffas endast närmast västra diazomaingången. På den västra halvan är den yttre omfattningsmuren på båda sidor stödd av fasta lager med kongl. Detta upphör emellertid ~~f~~ väster om mittaxeln (längdprofilen) där i stället samma sak gäller den inre omfattmuren.— På här beskrivna sätt fortsätter muren

mot teatern. Den yttre omfatt-muren fram-
går dock ej på hela sträckan ned till klip-
pan. På två ställen konstateras djupet och
fästet på hällberget. Vid östra diazoma in-
gången slutar den emellertid mot den bort-
rivna beklädnadsmuren. Egendomligt nog
återfinnes muren ej på andra sidan av (norra)
eisodos. Muren har emellertid här en gång
med säkerhet funnits, dels som stöd för eisodos
vinkelpartier dels som substruktion för valven
i ingången. Detta bevisas med full tyd-
lighet dels av gips- och murningsspår i ~~klip-~~
~~pan det~~ eisodos dels av en uthuggning i
klippan nedanför svarande mot murens
bredd. Här anträffades även en mängd av-
fall från stenbrytning. Möjligen har omfatt-
muren norr om eisodos varit lagd av
uppsökta kvaderstenar, som bortbrutits (Jmfr.
västra sidan) Ytterst har muren vilat
mot substruktionsmur IV, som här bildat
facaden.

Den inre omfattningsmuren har i stort sett samma karaktär som den yttre ehuru den är av ännu bräckligare art. Samma gipspelare förekomma även här men betydligt glesare och ej så regelbundet. Av allt att döma har muren haft ungefär samma utseende nor om vårtärn esodos som den yttre och förmodligen slutat mot eller varit beklädd av samma kvadermursgavel som tidigare beskrivits i samband med den yttre muren. Av detta är emellertid allt bortrivet nu och endast några otydliga spår och huggningar i den högt uppstående klippan antyda att här över huvud taget funnits någon inre mur nor om esodos. Söder härom däremot börjar den omedelbart bakom (innanför) ingångens beklädnadsmur med en gipspelare.

Kythrea

Från Kythrea har till museet inrapporterats fynd av sten- och flintredskap, en sak som för expeditionen varit känd sedan månader. Fyndplatsen ligger i topotesían Ajíos Dimitríanos c 300 m väster om den s.k. Septimius-åkern intill den lilla potamos, som skiljer topotesían Aj. Dimitríanos från Lakkovounara, närmare bestämt i plot 78, vilken på landregister office's karta är utmärkt som Hali-land. Fynden kunna lokaliseras till en utsträckning från nämnda plot till den väg som leder upp till topotesían Kamilostrada. Geografiskt ligger fyndplatsen (boplatsen) några hundra meter från den egentliga slättens begynnelse i en av regnfloder ytterligt sönderskuren bergsluttning). Själva klippan kommer mestadels i dagen. Den består av mycket lös, snett skiktad grönsvart konnos-klippa (κόννος). Jorden som här och

var finnes i skrevorna har tillåts av den torra korros. Även fyndjorden har denna karaktär. Den är mycket hård och svår att skilja från den egentliga klippan. Det har intresse att höra, att just denna sorts jord anses vara det bästa medlet att täta cypriska tak med. Den släpper på intet sätt igenom vatten. Den användes i flera byar särskilt intill Kerynia-kedjan, där korroz är vanlig. (Samma jord anträffades vid den neolitiska boplatsen vid Lakes utanför Lapithos.) Vatten förekommer på flera ställen intill boplatsen, men anses inte vara lämpligt som dryck. Dess salthalt är så stor, att den omöjliggör växtlighet i flodravinerna, där ofta vita salt-ränder synas utkristalliserade på botten.

Grävningen begynnes på en plats där en rund husmur synes i ytan. Området inom denna mur kallas Hus I. Den cirkelrunda muren till Hus I friläggas och rensas. Den är lagd av kvaderstenar ~~den~~ Hus I

kullerstenar vanligtvis parvis och i två skikt. Muren är endast bevarad i den nord-östra halvan. Resten - med ingången - har med regnfloden förts bort. Golvet till hus I är ganska svårt att konstatera i den hårda jorden. Dock anträffas på en nivå av c 1,40 en skiktning i jorden vilken sträcker sig horisontellt och visar sig vara golvet i hus I. Det består alltså endast av hårt stampad jord. Ungefär vid medelpunkten för den cirkelrunda muren anträffas på en nivå obetydligt högre än golvets en rund plattform diam c 1.00 m. lagd av flata stenar i mer lera i skikt (den övre saknas stenorna) sammanhållna av hård röd lera. Då ingen kol eller brandförevat anträffas i samband med plattformen antages denna ha utgjort stöd för en central stolpe vilken uppburit taket. Detta antagande bekräftas några dagar senare då hus I rensats. Mitt i denna visar sig nämligen en ljusare fyrkant där troligen själva stolpen stått. Jorden över golvet i hus I kallas hus I A. Den inne-

hålles förutom mycket dåligt bränd keramik
en stor mängd flintredskap av vilka 36
numrerats in situ. vidare två stora pärlor.
Golvet har i de sydvästra delarna för-
störts tillsammans med muren. Jord-
golvet genomhackas. Jorden närmast
under golvnivån benämnes Hus I B.
Även här anträffas talrika flintredskap och
en flintgrinder. Jorden har ungefär samma
beskaffenhet som över golvet.

Hus II är av samma beskaffenhet som hus I, men bättre bevarat. Ringmuren löper utan avbrott men öppnar sig åt sydväst i en tydlig port intill muren hus I (se planen). Även i hus II anträffas ett stampat jordgolv på nivån ÷ 1,00 något lägre i närheten av porten. I mitten anträffas ett liknande slagstäd som i hus I (nivå 0,92). På golvet anträffas vidare avlånga stenar lagda i rader så att de bilda avbalkningar som celler inne i huset. Kanske ha de varit förvarings

Hus II
II A

platser för förråd o.d. En av dem intill västmuren är ordentligt skansatt på botten med kringträvastora stenar (se planen) | Jfr. Alambra = Tell-el-Amarna

Över denna gjordes inga fynd. Någon skiktning i jorden över golvet kunde här ej iakttagas. Över golvet anträffades massor av flintpilskott av vilka 57 numrerades in situ. Vidare anträffades f. ö. ett fragment av benet av en större idol, ett fragment av en stentidol, en flintgrinder och en stenyxa. Lagret över golvet benämnes Hus II A.

Golvet genomhackas, varvid klippan anträffas på en nivå av 1,20–1,40. Här göres ytterligare fynd av flintor varav 43 numreras, 3 småkornspetsar, 3 flintgrinders, 3 stenyxor 1 stenpestle. För säkerhets skull borthackas av 10 cm av den naturligtvis fyndlösa klippan. Keramiken över och under golvet tycks inte skilja sig nämnvärt. Detta lager mellan golvet och klippan benämnes Hus II B. | II B

Hus III ligger öster om hus II och är skilt från detta. Den sunda husmuren är något skadad på östra sidan men men f. ö. är den välbevarad. I söder öppnar sig en tydlig port. Inom hus III urskiljes flera strata. — Hus III

Det översta lagret sträcker sig från nivån 0,10 - 0,40 och är egentligen det enda återstående av ett särskilt hus vars mur återfinnes i en rad stenar snett över hus III. 0,40 innebär det övre husets golv och markeras av ett tunt svart kollager på ett stampad jordnivå. Endast ett rudiment av det ursprungliga huset är bevarat. Här anträffas några flintredskap (3 nr.) — III A

Lager III B innebär närmast mindre skikt till nivån 0,50, där en skiktning i jorden är iakttagbar. Möjligen är denna mån en senare förhöjning av Hus III:s egentliga golv på nivån 0,60. Lagret 0,50 — 0,60 kallas III c. På detta stampade — III B, III C

jordgolv anträffas ett fragment av en
stättikol (102) Flintstätheten är i av-
tagande. Under golvet minskar ytter- III D.
ligare flintstätheten. Det vanliga stolp-
hålet i hus III anträffas inte i husets
centrum utan förskjutet åt väster. I
centrum anger ett tjockt kollager att
eld varit upptänd.
Hus IV ligger mitt under Hus I. Sedan Hus IV
golvet i detta uppschaktats djupgrävs ĀA
till klippan i de östra delarna, vilken an-
träffas på nivån 1,65-1,70. I de västra
delarna däremot anträffas på samma
nivå ett annat golv bestående av en
mycket hård rödaktig nästan tegelbrand
lera. Golvet tillhör ett hus vars ~~grund~~ enkelformiga
mur kan spåras runt om på nämnda
nivå. Detta är hus V. Muren är mycket
slarvigt lagd av knytnävstora stenar. Någon
portöppning kan inte urskiljas. Golvet tycks
i äldre tiders arkitektur på typen ha varit
det viktiga, senare skall murarna en större

roll. Där muren är svår att konstatera anger emellertid den överallt tydliga golv-kanten husets utsträckning. Bladformen för central-stolpen saknas på det övre golvet i Hus IV. Däremot anträffas nedsänkta i golvet två tydliga stolphål fyllda med mörk jord från lagret över golvet. Tack vare de svarta och röda färgerna äro stolphålen i verklig-heten tydligare än fotografierna utvisa trots att de äro tagna med pancromatiska plåtar med starkt filter. De fynd, som anträffas i jorden över golvet äro naturligtvis svåra att skilja från dem som förekomma i golvet i Hus I (I B). De äro idel flintredskap.
Detta golv genombrytes 1,65-1,70. På nivån 1,90 anträffas så ett annat golv, som har fullkomligt samma utsträckning. Över hela golvet ligger ett tunt lager av kol och aska. Detta nya golv 1,90 är av ungefär samma beskaffenhet som det övre. Dess stolpstöd anträffas något väster om hyddans centrum i form av en

IV B

med upphöjning av golvets röda hårdbrända
lera. Det är alltså inte murat med sten.
Dess nivå når upp till det övre golvet 1,70.
Fynden i IV B skilja sig avsevärt från
de övre lagren. Flintavfall har avtagit högst
avsevärt. I stället anträffas massor av
stenföremål såsom grinders, Pestles och yxor o.d.
(se statistiken). Även keramiken ger vid första
påseendet intryck av att vara en annan
betydligt bättre bränd. Några kärl ligga
in situ söndertryckta mot golvet.
Detta golv 1,90 genomhackas. I jorden under IV C
detta anträffas endast två flintredskaps
vidare en välbevarad steatit-idol, obetyd-
ligt med keramik. Korvos-Teljeppum an-
träffas på c 2,00 – 2,20 m.
Hus V ligger söder om hus IV. och skiljes från Hus V
detta. Dess rundmur påminner om IV:s men det
liknar i övrigt Hus I, II, och III. Sålunda an-
träffas på ett djup av 1,80 ett stampat jordgolv
och i centrum ett uppmurat stolpstöd. Muren
är i sydväst bortrasad tillsammans med

en del av golvet. Fynden äro både över och under golvet övergående flintor. Klippan anträffas på ett djup av 2,00 - 2,25 m

Det är uppenbart att de 5 husen typologiskt skiljs sig i två grupper motsvarande olika nivåer. Hus IV och V ligger i ett lägre skikt och ha ytterligt svaga murar. Det högre skiktets hus ha bastanta murar. Golvet och stolpstöket i hus V hör emellertid närmare till sammans med det övre skiktets hus än med hus IV. Detsamma gäller även fynden i synnerhet vad flintornas täthet beträffar. Hus I och II synas både ur typologiskt och stratigrafiskt hänseende höra samman. Tillsammans med hus II bör även hus III föras på samma grunder. Det synes emellertid väl motiverat att ytterligare kronologiskt skilja på lagren över och under golven i samtliga hus. Sålunda bli strata

I A, II A och III C kontemporära och
I B II B och III D ungefär kontemporära.
Mellan I B och och golvet under IV B
kommer emellertid ett golv IV A vilket
ger vid handen att en avsevärd tid måste
ha förflutit mellan IV B och I A representerande
de viktigaste fyndskikten inom resp. lägre
och högre nivåer. Hus V faller som förut
bevisats typologiskt mellan dessa perioder
Hus V bör sålunda föras samman med perioden
I B - IV A. Yngre än övriga strata
synas III B och III A vara om III C är
samtidig med I A och II A. Ett särskiljande
av äldre och yngre perioder är sålunda
av stratigrafiska och även arkitektur-
typologiska grunder möjlig. Gränserna
mellan de olika perioderna äro naturligt-
vis svåra att fixera. De ha valts med
tanke på de särskiljande golven så att
A och B osv. icke falla inom samma period
om ett golv finnes mellan A och B
På ovan anförda grunder torde sålunda

de olika skikt kunna placeras i följande ordning:

7	III A	yngre
6	III B	
5	I A	
	II A	
	III C	
4	III D	
	V A	
3	I B	
	IV A	
	II B	
	V B	
2	IV B	äldre
1	IV C	

Placeringen av III C och D; V A och V B har gjorts med någon tvekan om ock på tillräckliga grunder. Vad hus V beträffar, är dess plats

bättre motiverad ur fynd synpunkt än stratigrafiskt.

Fyndstatistiken visar genast att V B-C tillhör en särskild period skild från de övriga. Strata visa detsamma och att perioden är den äldsta på platsen. Där synes gränsen vara synnerligen väl markerad. En jämförelse mellan de båda ur dateringssynpunkt viktiga lagren V:s och I:s fyndfördelning är lärorik.
3 V nästan ingen flinta övervägande stenredskap oerhört välbränd keramik
3 I övervägande flintredskap nästan inga stenredskap, dåligt bränd keramik.

Kyttrea-perioderna 1 och 2 motsvara alltså ett avgränsat äldre skede. Perioderna 3-7 ett yngre.